

► TEMA

Un projecte de futur amb passat

L'historiador francès Ernest Renan s'allunyà en el segle XIX de les teories romàntica i marxista de la nació i optà per defensar una teoria fonamentalment política i republicana segons la qual la nació seria la voluntat d'una comunitat de ciutadans que comparteixen el desig de viure junts per progressar. Un tema de plena actualitat.

Què és una nació?

♦♦ Josep Maria Buades *

D'ençà de les revolucions liberals del segle XVIII, la nació ha esdevingut un actor clau en la

història contemporània. No obstant això, definir què s'entén per nació no és una tasca senzilla. Una de les interpretacions més preclares (i al mateix temps més polèmiques) és la que va fer **Ernest Renan** en una conferència a la Sorbona el dia 11 de març de 1882 i després publica-

da amb el títol *Qu'est-ce qu'une nation?* Renan havia aixecat polseguera anys enrere amb una lectura estrictament històrica de la vida de Jesús i els apòstols. Ara s'encarregaria de dotar d'historicitat l'altra gran construcció metafísica occidental: la nació.

Comença Renan el seu discurs posant la nació dins del seu context històric i negant que fos coneguda com a tal a l'Antiguitat o a l'Edat Mitjana. Només amb la revolució francesa del 1789 hom pot parlar amb propietat de nació. Per tant, el passat gloriós –i menys encara les

dinasties reials– poc té a veure en la formació de les nacions ni en el seu destí. Tampoc les llengües, ja que una mateixa comunitat lingüística pot estar dividida en diverses nacions i, d'igual manera, una única nació pot acollir persones que tenen llengües maternes distintes. Ni tan sols la geografia, en contra del que s'ensenyava a l'escola de la III

República francesa, constitueix la raó de ser de la nació.

Per tant, Renan arriba a la conclusió de què la nació és «una ànima, un principi espiritual». Allò que la constitueix és la possessió d'un ric llegat de records, junt amb el desig dels individus que la integren de continuar vivint junts. Per tant, una nació ha de constituir-se

sobre una gran solidaritat, de sacrificis ja fets i dels que s'hauran de fer. De tot això Renan deriva que «l'existència d'una nació és (perdoneu-me aquesta metàfora) un plebiscit diari, així com l'existència de l'individu és una afirmació perpètua de vida».

* Doctor en Història per la UIB.

► TEMA

Una història dolça

El Museu de Mallorca va celebrar el cicle de conferències i tallers gastronòmics "La xocolata a Mallorca. Història, cultura i actualitat. D'Amèrica a les xicres de la col·lecció Marroig al Museu de Mallorca" entre el novembre i el desembre passat

Xocolata, protagonista al Museu de Mallorca

♦♦ Maria Gràcia Salvà Picó
♦ Dr. Pablo José Alcover Cateura

El Museu de Mallorca ha rebut recentment un conjunt de peces de ceràmica procedents de la col·lecció Marroig, propietat del Consell de Mallorca. És una fita històrica i llargament esperada, ja

que aquestes obres fa temps havien de formar part del fons del Museu. Per celebrar aquest esdeveniment i mostrar les xicres i mancerines, fetes per a consumir xocolata al segle XVIII, hem organitzat una activitat que té com a fi establir connexió entre aquestes peces i el consum del dolç aliment a la Mallorca barroca.

El cicle ha constatat de tres conferències, tallers pràctics de degustació dinamitzats per empreses locals i una passejada gastronòmica. A la primera conferència, «El regal

americà. Dels orígens de la xocolata a la seva consolidació com aliment quotidià a Mallorca al segle XVIII», la Dra. **Maria de los Ángeles Pérez**, catedràtica emèrita a la Universitat de Barcelona, ens va descobrir la història de la xocolata, d'aliment diví a Mèxic a quotidià a Mallorca. Els assistents van gaudir d'un tast servit per Can Joan de S'aigo. Na **Catalina Torres**, professora a la UNED Balears, a la seva intervenció «Les xicres de la col·lecció Marroig, ceràmiques per a la xocola-

ta», ens explicà les xicres de la col·lecció Marroig i d'altres utilitzats per prendre l'aliment. En acabar, menjarem amb gust la xocolata del Forn de Pla de na Tesa. El Dr. **Josep Maria Tur**, catedràtic de Nutrició a la UIB, s'encarregà de desmuntar mites a «Tastem la xocolata». Per endolcir encara més l'horabaixa, Maïa chocolates, va oferir una fantàstica degustació.

A la passejada, realitzada amb èxit per Tres Serveis Culturals, vàrem poder visitar les principals xocolateries i recuperar el record de les confiteries de Palma, ja absents però vives a la memòria local. L'entusiasta participació i la professionalitat dels participants ens animem a continuar amb la nostra feina.

* Directora del Museu de Mallorca. Secció Etnològica de Muro i Museu Monogràfic de Pollentia. * Coordinador del cicle. Historiador especialitzat en història de l'alimentació. *

► TEMA

Formació artística i tècnica

Relat i memòria gràfica dels primers dos-cents quaranta-dos anys de vida de l'Escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears (1778-2020).

Dos-cents quaranta-dos anys d'arts plàstiques i disseny a les Illes Balears

♦♦ Maria del Pilar Rovira Serrano *

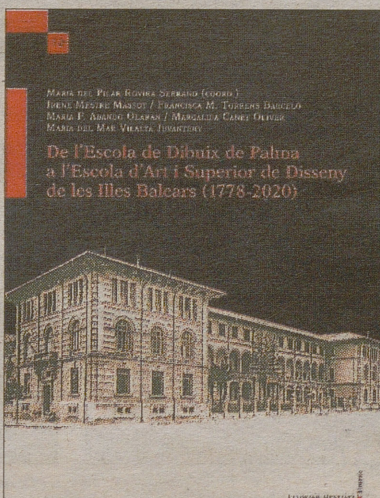
El llibre «De l'Escola de Dibuix de Palma a l'Escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears (1778-2020)», editat

el desembre de 2020 per Lleonard Muntaner editor, és una iniciativa del Grup de Recerca en Innovació i Disseny (GRID-EASDIB GOIB), finançada pel Govern de les Illes Ba-

lears (2017-2021), per donar a conèixer aquest Centre docent.

L'obra està estructurada en quatre grans blocs. El primer bloc recull les impressions personals dels cinc darrers directors del Centre i les principals fites aconseguides durant el seu mandat.

El segon bloc presenta un recorregut per la història d'aquesta institució d'educació superior, des de la seva creació l'any 1778 com a Escola de Dibuix per la Societat Econòmica d'Amics del País del

Regne de Mallorca, fins als nostres dies, passant per la inauguració l'1 d'octubre de 1917 de la seu actual, al carrer de l'Institut Balear núm. 5 de Palma.

L'explicació teòrica es completa amb una selecció de documents històrics i imatges inèdites que representen la memòria gràfica del

Centre al llarg d'aquests quasi dos segles i mig.

El tercer bloc recull la presentació en societat del llibre en el dia del dos-cents quaranta-dos aniversari de l'Escola. Finalment, el quart bloc ofereix una selecció d'informació històrica inèdita complementària, com ara la relació completa de directors i directores, les diferents denominacions del Centre amb els respectius directors en cada període i, finalment, la relació dels equips directius dels darrers quaranta anys.

Durant tot aquest temps, constatem que l'Escola s'ha adaptat als diferents canvis socials i a les necessitats de cada època, oferint una sòlida formació artísticotècnica als estudiants i dotant-los d'eines útils per al posterior exercici d'una professió liberal creativa en el món de les arts plàstiques i el disseny.

* Professora d'Arts Plàstiques i Disseny EASD Illes Balears

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i Busquets

Antoni Vives Reus

Rafel Puigserver Pou (CEDOC-UIB)